

ІНСТРУМЕНТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуті існуючі підходи щодо визначення категорії соціальність. Запропоновано визначення поняття «соціальна політика» в умовах глобалізації суспільства, виділені стратегічні напрями соціальної політики держави. Обґрунтовано набір інструментів, щодо удосконалення податкового регулювання соціальної політики в Україні.

Ключові слова. Соціальна політика, податкове регулювання, напрями реалізації соціальної політики, податкові інструменти, стимули.

Вступ. У сучасних умовах одним з найважливіших соціальних завдань економічної науки є теоретико-методологічне обґрунтування основних джерел фінансування економічних напрямків формування нової соціальної політики й розробка конкретного інструментарію щодо її реалізації в Україні. Актуальність цих завдань обумовлюють необхідність глибоких наукових досліджень даної проблеми. Метою даної статті є обґрунтування інструментів удосконалення податкового регулювання соціальної політики в Україні.

Постановка завдання. Для досягнення мети дослідження в роботі розглядаються наступні завдання: визначення сутності соціальної політики держави на сучасному етапі розвитку суспільства; виділення стратегічних напрямів соціальної політики держави; обґрунтування інструментів податкового регулювання гармонізації соціального розвитку суспільства

Проблеми впливу податкової політики держави на розвиток соціальної сфери досліджувалися в роботах З. Варналія [4], Ю. Іванова [3], Е. Лібанової [2], О. Шевчук [9] і інших вчених, однак питання обґрунтування інструментів удосконалювання податкового регулювання соціальної політики з урахуванням сучасних тенденцій світового оподаткування усе ще залишаються недостатньо вивченими.

Результати. Потреба в розробці методологічних основ податкового регулювання соціальної політики держави значною мірою обумовлена невизначеністю конкретних понять, принципів і підходів до вивчення зазначеної проблеми. Звідси виникає потреба в поглибленні наукових досліджень як щодо визначення сутності соціальної політики з урахуванням глобалізації суспільства; предмета, об'єкта й суб'єкта дослідження; а також інструментів податкового регулювання соціального розвитку суспільства.

Принципове значення для дослідження соціальної політики має обґрунтування її суб'єкту і об'єкту. Усі науковці одностайно визначають, що суб'єктами соціальної політики є реалізатори соціально спрямованих заходів: держава, суспільство, політичні партії, громадські організації тощо.

Об'єкт державної соціальної політики повинен визначатися її цілями, напрямом впливу і включає весь спектр економічних, екологічних, соціальних, демографічних та інших процесів життя суспільства в їх різноманітних проявах і взаємозв'язках. Тому, об'єктом соціальної політики є: ринок праці і зайнятість населення, трудові відношення, оплата праці і доходи населення, система соціального забезпечення населення, елементи соціальної інфраструктури, громадяни.

Виходячи з цього, предметом дослідження соціальної політики є проблеми та суперечності в розвитку суспільства, впливаючи на які за допомогою податкових

інструментів можна забезпечити досягнення позитивної динаміки в економічних, екологічних, соціальних, демографічних та інших процесах життя громадян України.

Філософське трактування концепції соціальності відображає всю широту людської думки на предмет можливого прояву суспільної активності. У найбільш широкому розумінні до «соціального» вчені відносять всі, «що пов'язано із громадським життям людей, з різними формами їхнього спілкування, у першу чергу того, що ставиться до суспільства й спільності» [8].

Звужене трактування поняття «соціального» стосуються лише тих явищ, які відбуваються в суспільстві поруч із політичними, економічними, екологічними, технологічними й іншими процесами. У цьому випадку соціальне явище розглядається в якості складової соціальної сфери, її соціальної інфраструктури, інституту, організації, які забезпечують задоволення соціальних потреб людини, формують соціальні аспекти середовища її відновлення й розвитку.

Два досить різних погляди на суть соціальності - розширений і звужений, вимагають уважного ставлення до цього філософського поняття, оскільки визначають різні шляхи практики, у розрізі яких реалізуються підходи до організації громадського життя.

Серед існуючих підходів до вивчення феномена соціальності, більшість вчених віддають перевагу розширеному (ієрархічному) підходу [1, 5]. Його суть складається в побудові концептуальної схеми людських об'єднань, виділених на основі причинно-наслідкових зв'язків людських взаємодій.

Соціальна політика носить конкретний історико-еволюційний характер. Кожної суспільно-економічної формації властивий свій тип соціальної політики, тому загальноприйнятого визначення соціальна політика ще не одержала. У вітчизняній і закордонній літературі існують різні тлумачення соціальної політики, серед яких багато загальних ознак, пов'язаних з рядом заходів як уряду, так і інших організацій, спрямованих на підвищення життєвого рівня й задоволення потреб як найменш захищених груп, так і населення в цілому. Так соціальна політика визначається вченими як:

- вплив держави, що ґрунтується на системі правил (норм), що сприяє залученню різних суб'єктів до політичних процесів [2];

- сукупність дій держави, спрямованих на досягнення певних соціальних цілей через забезпечення добробуту громадян і посилення соціальної солідарності в суспільстві [6];

- діяльність держави щодо створення й регулювання соціально-економічних умов життя суспільства з метою підвищення добробуту його членів, усунення негативних наслідків ринкових процесів, забезпечення соціальної справедливості й соціально-політичної стабільності [7].

Вище наведені визначення дещо звужують сутність поняття «соціальна політика» і по суті зводять його до повноважень органів державної влади в управлінні соціально-економічними процесами, відсікаючи безпосередній зміст будь-якої політики – її цілеспрямовану діяльність. Крім того в цих роботах при визначенні поняття «соціальна політика» не приділяється достатньої уваги важливому напрямку сьогодення, новій світовій ідеології – глобалізації сфер соціального буття: економіки, політики, соціальної сфери, що притаманно соціуму. Вплив глобалізації на соціальну політику держави, соціально-трудові відносини та соціальний захист населення слід розглядати як трансформацію діяльності у сфері соціальних відносин, набуття економікою наднаціонального і транснаціонального характеру, який проявляється в міграційних процесах, міжнаціональному перерозподілі доходів, скороченні державами коштів на

соціальні цілі. Основою соціальної політики держави в сучасних умовах має бути чітко визначена стратегія економічного розвитку та фінансової стабілізації.

Критично оцінюючи наведені вище трактування соціальної політики, вважаємо за необхідне, дати таке визначення. **Соціальна політика** – це цілеспрямована діяльність держави на національному і міжнаціональному рівнях, яка полягає в досягненні соціальних цілей з використанням економічних важелів.

Запровадження змін в організацію соціальної політики слід розпочинати з удосконалення системи фінансування, оскільки за умов гострої економічної кризи ресурсне забезпечення навіть найощадливіших соціальних програм є досить проблематичним, а розвиток соціальної політики України передовсім залежить від вдалої організації фінансування.

Система фінансового забезпечення соціальної політики держави згідно положень Бюджетного Кодексу України включає такі основні елементи: джерела фінансування, інструменти фінансування, напрями фінансування. Ефективність здійснення соціальної політики напряму залежить від певного набору інструментів, застосування яких спрямоване на комплексне розв'язання соціальних проблем. Серед набору інструментів соціальної політики, особливу увагу слід звернути на оподаткування, як головне джерело фінансування соціальних виплат. Тому подальші дослідження будуть спрямовані на розробку науково-практичних підходів щодо удосконалення податкових інструментів регулювання соціальної політики.

Класифікація напрямів реалізації соціальних програм, дозволила зробити висновок – на всіх рівнях управління соціальна політика виступає як категорія що охоплює основні сфери буття суспільства: економічну, соціальну, демографічну, національну, екологічну та інші. Стратегічні напрями соціальної політики держави наочно надано на рис. 1.

Надамо характеристику інструментів податкового регулювання, які використовуються для удосконалення реалізації напрямів соціальної політики держави.

1. Забезпечення ефективної зайнятості населення, утворення необхідної мотивації продуктивності праці, запобігання безробіттю.

Податкове стимулювання рівня зайнятості населення забезпечується податковими інструментами стимулювання залучення інвестицій, в тому числі через створення вільних економічних зон, промзон та технопарків.

До числа спеціальних податкових інструментів, що використовуються для підтримки бізнесу та створення додаткових робочих місць відносяться податковий кредит, що надається роботодавцям та пільгове оподаткування підприємств на яких працюють інваліди.

Велике значення у підвищенні рівня зайнятості населення та розвитку малого підприємництва має впровадження в Україні спрощеної системи оподаткування та фіксованого сільськогосподарського податку.

Значущість податкового регулювання зайнятості населення багаторазово зростає в часи економічних кризисів, тому заходи, щодо стимулювання створення робочих місць є пріоритетним напрямом антикризової податкової політики держави.

2. Розробка державної стратегії формування середнього класу, механізму дотримання пропорції співвідношення між рівнями доходів різних верств населення; введення схем пільгового оподаткування, зменшення непрямих податків, створення робочих місць для безробітних.

Рис. 1. Стратегічні напрями соціальної політики держави, які реалізуються за допомогою податкових інструментів

Серед напрямів соціальної політики по реалізації стратегії формування середнього класу важливіше значення приділяється таким податковим інструментам, як податкова підтримка малого бізнесу, використання прогресивної шкали оподаткування доходів фізичних осіб, впровадження податкових соціальних пільг для мало захищених верств населення, отримання платником податку доходу від роботодавця як додаткове благо, впровадження окремих видів пільг по податку на доходи фізичних осіб.

Податкові пільги є інструментами податкового регулювання, що закріплені в нормативних актах як винятки із загальної схеми обчислення конкретного виду податку, і стосуються, об'єкта, ставки або інших складових оподаткування. Використовуючи податкові пільги, держава регулює певні економічні процеси і забезпечує соціальний захист окремих видів діяльності та груп населення.

3. Співіснування і взаємодоповнення систем соціального страхування, державної соціальної допомоги, суспільної благодійності; забезпечення соціальної підтримки найуразливіших верств населення; створення адресної допомоги в грошовій та натуральній формах.

Перелік категорій осіб, які мають право на податкову підтримку визначається пріоритетами соціальної політики і станом наповнення дохідної частини бюджету країни. Більшість країн світу в якості пріоритетів приділяють увагу підтримки інвалідів, багатодітних сімей та самотніх матерів.

При розрахунку прибуткового податку в якості пільги застосовується використання збільшеної величини неоподаткованого мінімуму доходів таких громадян. Умови використання такої пільги суттєво диференціюються. Так, на

приклад, розмір податкової соціальної пільги для інвалідів в 1,5 рази (для інвалідів війни – в 2 рази) перевищує стандартну величину.

На відміну від податку на доходи фізичних осіб, додатковим інструментом податкової підтримки інвалідів в платежах на обов'язкове соціальне страхування, крім зменшення податкової бази, є використання зменшених ставок відповідних податків (платежів чи зборів). Так, платежі в Пенсійний фонд, які сплачують роботодавці, що використовують працю інвалідів нараховуються за ставкою 4 % при базовій ставці – 33,2 %, платежі в фонди соціального страхування – 0,5 % при базовій ставці 3,0 %.

Для підприємств, що використовують працю інвалідів (при умові, що питома вага інвалідів в загальній чисельності працюючих перевищує 50 %, а витрати на оплату праці складають не менше 25 % відповідних витрат підприємства) Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств» передбачене повне або часткове звільнення від оподаткування на прибуток, а також використання методу прискореної амортизації основних фондів. Суттєві пільги передбачені для цих підприємств при оподаткуванні податком на додану вартість і оподаткуванню ідакцизних товарів.

Відмінною рисою соціальних виплат є те, що вони являють собою реакцію на соціальні ризики. Ознайомлення зі світовим досвідом доводить, що у європейських країнах з розвинутою ринковою економікою немає єдиної соціальної моделі. Нова модель організації сплати страхових внесків в Україні має відповідати таким визначальним критеріям: реалізація пріоритетів соціального розвитку суспільства та забезпечення інвестиційних можливостей економічного розвитку.

4. Здійснення докорінної реформи заробітної плати з метою створення надійного мотиваційного механізму; посилення ролі мінімальної заробітної плати як соціального нормативу, що є гарантією захисту низькооплачуваних працівників і межі життєвого рівня.

Податкові системи розвинених європейських країн зорієнтовані, перш за все, на оподаткування доходів громадян, що зумовлює особливу увагу до оподаткування виплат з оплати праці. Оподаткування доходів громадян забезпечує фінансову базу держави та виступає головним знаряддям реалізації її соціальної політики. Тому встановлюючи розміри оподаткування доходів фізичних осіб, держава прагне не тільки забезпечити стабільну дохідну базу, але і впливати на розмір заощаджень громадян. Важливим є призначення оподаткування доходів різних груп громадян з метою досягнення економічного зростання, добробуту населення й соціальної справедливості у суспільстві.

З 2004 р. в Україні кардинально переглянуто порядок оподаткування доходів фізичних осіб. Прибутковий податок з громадян замінено податком з доходів фізичних осіб. Цей податок – плата фізичної особи за послуги, які надаються їй територіальною громадою, на території якої така фізична особа мешкає та має податкову адресу.

Підвищення ролі особистого прибуткового податку відбувається в умовах поступових змін у структурі валового внутрішнього продукту і національного доходу, спрямованих, відповідно на підвищення питомої ваги і маси заробітної плати.

Головними напрямками реформування податку з доходів фізичних осіб, що передбачені в Концепції реформування податкової системи України [10] є: реалізація принципів прибуткового оподаткування, характерних для соціальних держав; розширення бази оподаткування за рахунок справляння податку з усіх видів доходів, крім цільових, що виплачуються з державних цільових фондів, створених відповідно до закону або одержаних як компенсація й відшкодування певних витрат; удосконалення системи оподаткування пасивних доходів з метою стимулювання інвестиційної діяльності.

5. Переорієнтація соціальної політики на сім'ю, забезпечення прав і соціальних гарантій, що надаються сім'ї, вплив на демографічну ситуацію в напрямі зростання народжуваності та зниження смертності населення, підвищення якості життя.

Головні інструменти податкового стимулювання в напрямі зростання народжуваності та підвищення якості життя пов'язані з пільгами в оподаткуванні прибуткового доходу громадян. В Україні постійно зростає розмір фінансової допомоги сім'ям при народженні дитини яка не підлягає оподаткуванню. Розмір податкової соціальної пільги при розрахунку прибуткового податку для багатодітних сімей складає від 50 % до 150 %. Мало забезпеченим сім'ям надається податковий кредит на компенсацію витрат пов'язаних з придбанням ліків, оплати навчання, придбання житла на умовах іпотечного кредитування.

6. Проведення пенсійної реформи через перехід від адміністративно-розподільчої пенсійної системи до пенсійного страхування, персоніфікація обліку пенсійних страхових внесків у Пенсійний фонд України.

Актуальним і одним із пріоритетних напрямків соціальної політики в Україні на етапі розвитку ринкових відносин є вирішення проблем становлення сучасної системи пенсійного страхування як основи пенсійного забезпечення в нових економічних умовах. Ступень соціально-економічної неефективності існуючої розподільчої пенсійної системи можна зменшити тільки за рахунок впровадження в повному обсязі накопичувальної пенсійної системи. Накопичувальну пенсійну систему в Україні ще не впроваджено, у той же час в багатьох державах світу розподільча та накопичувальна пенсійні системи діють одночасно. Накопичувальна система передбачає акумуляцію персоніфікованої частини пенсійних внесків громадян на індивідуальних накопичувальних рахунках у єдиному Накопичувальному фонді, і їх подальше інвестування з метою одержання інвестиційного доходу, що розподіляється між учасниками в порядку, визначеному пенсійними схемами. Диверсифікація активів пенсійних фондів надасть можливість зменшити ризик інвестицій, зберегти кошти пенсійних фондів та направити вільні кошти на подальший розвиток економіки України.

Аналіз можливих варіантів реформування вітчизняних систем пенсійного та соціального страхування, дозволяє запропонувати розглянути доцільність запровадження єдиного соціального внеску шляхом заміни чотирьох обов'язкових соціальних внесків у позабюджетні соціальні фонди. Єдиний соціальний – консолідований страховий внесок, що визначається на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування; страхування на випадок безробіття; страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням; страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, і сплачується в обов'язковому порядку з метою забезпечення прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат за пенсійним та соціальним страхуванням. Єдиний соціальний внесок не включається до складу податків, інших обов'язкових платежів, що складають систему оподаткування, і має наступні переваги: зменшення навантаження на фонд оплати праці за рахунок зменшення загальної ставки єдиного податку; скорочення адміністративних видатків роботодавців, зокрема при наданні звітності; підвищення платіжної і звітної дисципліни платників страхових внесків.

Необхідною умовою пенсійного реформування в Україні є проведення уніфікації та кодифікації законодавства з питань пенсійного забезпечення та адаптації його до вимог законодавства Європейського Союзу.

7. Удосконалення макроекономічних умов для матеріального самозабезпечення працюючих; органічне поєднання політики фінансової стабілізації та економічного зростання з соціальною політикою; забезпечення стабілізації рівня життя населення.

Розбудова соціально-орієнтованої ринкової економіки, забезпечення сталого економічного зростання країни пов'язані з необхідністю раціональної організації процесу формування дохідної частини бюджетів. Це пов'язано насамперед, з необхідністю ефективної реалізації фіскальної функції оподаткування, та формування сучасних податкових стабілізаторів, що вводяться в дію при зміні економічної ситуації в країні.

Податкова система має бути побудована таким чином, щоб в період економічного підйому без поточної зміни ставок збільшувалося б податкове навантаження і величина податкових надходжень, формуючи бюджетний надлишок на майбутнє. В цьому випадку наявні доходи населення і господарюючих суб'єктів знижуються, що неминуче стримує зростання їх споживчих витрат та інвестицій, перешкоджаючи настанню інфляційного буму.

В період економічного спаду, навпаки, податкове навантаження та обсяг податкових вилучень повинні помітно зменшуватися, залишаючи суб'єктам господарювання і домогосподарствам більшу частку коштів для нарощування ними споживчих витрат та інвестицій, що підвищують попит. Передбачається, що подібне зниження податків забезпечить цілий ряд ефектів:

- загальне послаблення податкового тягаря позитивним чином позначиться на підвищенні підприємницької діяльності і залученні до підприємницької діяльності нових верств населення;

- зниження податку на прибуток сприятиме збільшенню доходів підприємців і підвищенню їх інвестиційної активності, що в свою чергу забезпечить розширення виробництва, його модернізацію і підвищення продуктивності праці;

- суттєве зниження податків сприятиме зменшенню масштабів тіньової економічної діяльності, мінімізувати відтік капіталів у низько податкові юрисдикції, сприятиме поверненню раніш виведених туди капіталів, стимулювати залучення іноземних інвестицій; стримувати інфляцію.

8. Всебічний розвиток культури, освіти, охорони здоров'я.

Більшість держав використовують систему оподаткування в якості механізму для залучення коштів та засобів стимулювання діяльності в сферах культури, охорони здоров'я, спорту використовуючи для цього податкові стимули (податкові відрахування, знижені ставки, податкові пільги, звільнення від податків). Охорона здоров'я населення є важливою сферою суспільного життя, внутрішньою функцією і частиною соціальної політики держави. В Україні протягом останніх років неодноразово робилися кроки щодо реорганізації системи охорони здоров'я на зразок європейського стандарту. Щороку збільшуються видатки з бюджету на медичне обслуговування населення, втім, запровадження економічних методів управління у медичну галузь відбувається досить повільно. До числа засобів податкової політики, щодо стимулювання розвитку охорони здоров'я слід віднести: звільнення від оподаткування фармацевтичних препаратів, медичного обладнання і послуг, що значно знижує ціну їх споживання; стимулювання збільшення роботодавцями витрат на медичне обслуговування робітників, що дозволяє зменшити базу оподаткування по корпоративному податку; використання податкового кредиту на покриття витрат пов'язаних з оплатою медичних послуг в оподаткуванні доходів фізичних осіб.

Вважаючи, що кіномистецтво є важливішою сферою культури нації, держава великі кошти виділяє на підтримку кіноіндустрії. Основною метою податкової політики, спрямованої на підтримку кіноіндустрії, переважно є забезпечення росту

даного сектора на національному й регіональному рівнях, а також створення сприятливих умов для інвестування.

Податкову підтримку надано і книговидавництву. До 1 січня 2015 року в Україні продовжено дію пільг по оподатковуванню ввізним митом, податком на додану вартість і податком на прибуток для видавництв, видавничих організацій і підприємств поліграфії.

Широке розповсюдження у світі одержала державна підтримка збереження національної спадщини. Лідерами в цій області є Італія, Іспанія, Росія, Японія, Великобританія й Франція. Наприклад, Іспанія й Франція встановила 1% збір, що включається до складу витрат на будівництво державних об'єктів цивільного призначення. Одержувані доходи використовуються для фінансування заходів щодо збереження й поліпшення стану об'єктів культурної спадщини країни. В Іспанії існує спеціальна пільга по податку на прибуток (15% із суми видатків) для фізичних і юридичних осіб, що здобувають за межами Іспанії об'єкти історичної спадщини, які повинні бути перевезені в Іспанію на строк не менш 4 років [11].

Відроджуючи дореволюційні традиції, представники українського великого бізнесу активно почали займатися добрідійністю. Однак пільги, надавані нашим добрідійникам, явно недостатні. З одного боку, українське законодавство визнає суспільну значимість добрідійності й тому дозволяє включати у валові видатки суми коштів, що спрямовані на добрідійність. З іншого боку - відразу обмежує сумарний розмір видатків, на які поширюються ці податкові пільги (від двох до п'яти відсотків оподаткованого прибутку попереднього звітного року). Ще одна проблема сучасної української добрідійності — слабка її координація на національному й місцевому рівнях. У Європі цю проблему звичайно вирішують за рахунок створення благодійних організацій, де благодійними коштами розпоряджаються представники громадськості. Це значить, що представники громади у складі правління або наглядацької ради самі визначають, на які соціально значущі проекти підуть кошти, що надійшли до фонду. При цьому рішення такого роду приймаються колективно, прозоро й привселюдно. Тому однією з умов розвитку системної добрідійності в Україні є розвиток цивільного суспільства, що зуміє правильно сформулювати й пред'явити на різних рівнях свої запити.

Фінансування державної програми розвитку фізичної культури й спорту здійснюється за рахунок державного бюджету, бюджетів місцевого самоврядування й передбачається в них окремою статтею. Держава забезпечує в межах, визначених Кабінетом Міністрів України, надання безкоштовних і пільгових фізкультурно-оздоровчих послуг дітям дошкільного віку, учням загальноосвітніх і професійних навчально-виховних установ, ветеранам війни й особам, прирівняним до них, а також установлює пільги при наданні таких послуг іншим категоріям громадян. Суб'єктам підприємницької діяльності, які займаються виробництвом товарів фізкультурно-спортивного призначення й спортивного встаткування, надається пільговий режим кредитування й оподатковування. Органами виконавчої влади, місцевого самоврядування встановлюються пільгові тарифи на комунальні послуги й енергопостачання для фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруджень або їм надається фінансова підтримка для компенсації витрат на їхню оплату.

Висновок. Сьогодні, коли державний борг України досяг великих розмірів, очікувати збільшення фінансових преференцій у розвиток соціальної політики сумнівно, тому пропозиціям, щодо пошуку податкових ініціатив спрямованих на підтримку гармонізації соціального розвитку суспільства надається особлива значущість. Необхідно терміново переглянути податкову політику в області соціальної сфери для того, щоб зосередити зусилля на податкових стимулах для відновлення

максимальної економічної активності населення, росту його добробуту, зберігаючи при цьому здатність підвищувати загальний культурний рівень нації і здоров'я її громадян.

Література

1. Бороноев А.О., Смирнов П.И. О понятиях «общество» и «социальное» // Социс. – М.: 2003. – № 8. – с. 3-11.
2. Лібанова Е.М. Стратегічні пріоритети соціальної політики України на початку XXI століття // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 1.
3. Податкова політика : теорія, методологія, інструментарій. Навчальний посібник. / Під редакцією д-ра екон. наук, проф. Іванова Ю. Б., д-ра екон. наук, проф. Майбурова І.А. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.
4. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи : монографія / П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, З. С. Варналій [та ін.]; за ред З. С. Варналія. – К. : Знання України, 2008. – 675 с.
5. Садова У.Я. Соціальна політика в Україні : регіональні дослідження і перспективи розвитку : Монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2005. 408 с.
6. Семігіна Т. Словник із соціальної політики. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – 254 с.
7. Токарський Т.Б. Поняття «соціальна політика» як об'єкт наукових досліджень // Науковий вісник. – 2006. – № 7. – С. 26-32.
8. Философский энциклопедический словарь. – М. ИНФРА-М, 2004. - 576 с.
9. Шевчук О. Проблеми соціальної справедливості та податкова політика держави // Підприємництво, господарство і право. – 2004. - № 5. – С. 146-148.
10. Концепція реформування податкової системи України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://dpa.lg.ua/inf/konzep.htm>
11. Налоговая система как механизм поддержки культуры. Зарубежный опыт. [Электронный ресурс] / Н. Порпач. – Режим доступа : http://debaty.org/article/tax_reform/foreign_nalogi/219.html.

Summary. Existent approaches are considered, that to determination of category sociality. Determination is offered concepts "social policy" in the conditions of globalization of society, distinguished strategic directions of social policy of the state. The set of tools is reasonable, that to the improvement of the tax adjusting of social policy in Ukraine.

Keywords: Social policy, tax adjusting, directions of realization of social policy, tax instruments, incentives.

Стаття надійшла до редакції 01.11.2010